ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ»
ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 2(6) шілде-қыркүйек 2016
ISSN 2710-3994

ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журнал

2016, № 2(6)

ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ

электронный научный журнал

2016, № 2(6)

ISSN 2710-3994

EDU.E-HISTORY.KZ

electronic scientific journal

2016, № 2(6)

Құрылтайшы:
Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Бас редактор
Қабылдинов Зиябек Ермұханұлы

Редакциялық алқа:
Р. Абдуллаев (Өзбекстан), Н. Аблажей (Ресей), Б. Аяған, М. Әбусейітова, С. Әжіғали,
Н. Әлімбай, Б. Байтанаев, Қ. Жұмағұлов, Ғ. Кенжебаев, Б. Көмеков,
Мансура-Хайдар (Үндістан), Р. Масов (Тәжікстан), Ә. Мұқтар, В. Плоских (Қырғызстан),
Ю. Петров (Ресей), О. Смағұлов, Сон Ен Хун (Оңтүстік Корея), Е. Сыдықов,
У. Фиерман (АҚШ), А.Чубарьян (Ресей)

Жауапты редактор:
З. Төленова

Редактор:
Р. Көбеев

Редакцияның мекен-жайы:
050100, Қазақстан Республикасы,
Алматы қ.,
Шевченко көшесі, 28,
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты,
«Edu.e-history.kz»
электрондық ғылыми журналының редакциясы
Телефон: +7(727)272-47-59
E-mail: edu.history@bk.ru
Электрондық мекен-жай: https://edu.e-history.kz/

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2014 ж. 29 қазанында тіркелген.
Тіркеу нөмірі № 14602-ИА. Жылына 4 рет жарияланады (электронды нұсқада).

Мақалаларды қайта бастырып жариялағанда, микрофильмге және басқа да көшірмелерге түсіргенде
міндетті түрде журналға сілтеме жасау қажет.

Учредитель и издатель:
РГП на ПХВ «Институт истории и этнологии им.Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан

Главный редактор
Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:
Р. Абдуллаев (Узбекистан), Н. Аблажей (Россия), Б. Аяган, М. Абусеитова, С. Ажигали,
Н. Алимбай, Б. Байтанаев, К. Жумагулов, Г. Кенжебаев, Б. Комеков,
Мансура-Хайдар (Индия), Р. Масов (Таджикистан), А. Муктар, В. Плоских (Кыргызстан),
Ю. Петров (Россия), О. Смагулов, Сон Ён Хун (Южная Корея), Е. Сыдыков,
У. Фиерман (США), А. Чубарьян (Россия)

Ответственный редактор:
З. Толенова

Редактор:
Р. Кубеев

Адрес редакции:
050010, Республика Казахстан,
г. Алматы,
ул. Шевченко, 28.
Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова,
«Edu.e-history.kz»
Редакция электронного научного журнала
Телефон: +7(727)272-47-59
E-mail: edu.history@bk.ru
Сайт журнала: https://edu.e-history.kz/

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан, свидетелüство о регистрации:
№ 14602-ИА от 29.10.2014 г. Публикуется 4 раза в год (в электронном формате).

При повторной публикации статей, съемке на микрофильмах и других копиях необходимо обязательно ссылаться на журнал.

Founder and publisher:
RSE on REM “Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology"
of the Committee of Science of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan

Editor-in-chief:
Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Editorial board:
R. Abdullaev (Uzbekistan), N. Ablazhey (Russia), B. Ayagan, M. Abuseyitova, S. Azhigali,
N. Alimbai, B. Baitanaev, K. Zhumagulov, G. Kenzhebaev, B. Komekov,
Mansura-Khaidar (India), R. Masov (Tajikistan), A. Muktar, V. Ploskikh (Kyrgyzstan),
Y. Petrov (Russia), O. Smagulov, Song Yong Hoon (South Korea), E. Sydykov,
W. Fierman (USA), A. Chubaryan (Russia)

Executive editor:
Z. Tolenova

Editor:
R. Kobeev

Editorial address:
050010, Republic of Kazakhstan,
Almaty,
28 Shevchenko Str.
Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology,
«Edu.e-history.kz»
Editorial electronic scientific journal
Phone: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59
E-mail: edu.history@bk.ru
Journal website: https://edu.e-history.kz/

The scientificjournal is registered at the Committee for Communications, Informatization and Information of the Ministry for Investments and Development of the Republic of Kazakhstan, r
egistration certificate:
No. 14602-ИА dated October 29, 2014. The journal is published 4 times a year (in electronic format).

When re-publishing articles, shooting on microfilm and other copies, it is necessary to refer to the journal.

ҒТАХР / МРНТИ / IRSTI 03.20.
ӘОЖ / УДК / UDK 96

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚОЛА ДӘУІРІ ЕСКЕРТКІШТЕРІ МЕН БАЙЫРҒЫ КӨШПЕНДІЛЕРДІҢ АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ

Ашимбаева Ф.Е.

Әл–Фараби ат. ҚазҰУ тарих факультеті 2 – курс студенті

Аңдатпа. Мақалада Қола дәуіріндегі Қазақстан тұрғындарының палеантропологиялық ерекшеліктері және антропологиясы бойынша көне және қазіргі заманғы халықтардың қарастырылып отырған территорияда нәсілдік және этногенетикалық үрдісін ашуқарастырылған.
Түйін сөздер: краниология, палеоантропология, этногенез, раса.

ПРЕЕМСТВЕННОСТИ МЕЖДУ АНТИЧНЫХ КОЧЕВНИКОВ И ПАМЯТНИКОВ В ЭПОХУ БРОНЗЫ В КАЗАХСТАНЕ

Ашимбаева Ф.Е.

Магистрант 2 – курса КазНУ им. Аль – Фараби

Аннотация. В статье представлены палеоантропологические особенности населения Казахстана в эпоху бронзы в сопоставлении с соответствующими параметрами современных казахов для выяснения эпохальной этногенетической преемственности между древним и современным населением.
Ключевые слова: краниология, палеоантропология, этногенез, раса.

CONTINUITY BETWEEN ANTIQUE NOMADS AND MONUMENTS DURING A BRONZE ERA IN KAZAKHSTAN

Ashymbaeva F.E.

2-d undergraduate Student of the al – Farabi KazNU

Abstract. In article it is presented paleoantropologichesky features of the population of Kazakhstan during an era of bronze and to compare them with the corresponding parameters on modern Kazakhs for clarification of epoch-making ethnogenetic continuity between ancient and modern the population.
Keywords: kraniologiya, paleoanthropology, ethnogenesis, race.

Қазақтың кең байтақ жерінде ұзақ ұақытқа созылған тарихи кезеңдерін қамтитын көптеген археологиялық және антропологиялық нысандар арасынан қола дәуірінің ескерткіштері ерекше орын алады.

Отан тарихының ежелгі кезеңдерін, байырғы халықтардың мәдени-экономикалық байланысын, миграциялық жолдары мен этникалық үрдістерін, адамдардың антропологиясы мен этногенез мәселесін, археологиялық ескерткіштер арқылы зерттеуге болады. Осы кезеңде көршілес орналасқан ірі мәдени – тарихи аймақтардың өркендеуі бір – бірімен тығыз байланысты болды, сондықтан қола дәуірінің зерттелуі басқа тарихи – мәдени кезеңдердің ескерткіштерімен бірге өрбиді. Қазақ жеріндегі қола дәуірі ескерткіштері мен мәдениетіне деген қызығушылықты

туғызған Ресей патшасы I Петр жарғылары деуге болады. Патша өзінің жарлығында обалардан алынған ежелгі адам қаңқасына мың рубль, бас сүйегі үшін бес жүз рубль көлемінде сый – ақы тағайындаған [1].

Қола дәуіріне тән обаларды немесе тас қоршауларды белгілі зерттеуші Н.И. Потанин 1829 ж. Семейден Созаққа дейін жүріп өткен жолында Орталық Қазақстан өңірінен кездестіреді.

Көне қорымдар, тас плитадан тұратын қабірлер мен қоршауларды зерттеу барысында қола дәуірі тайпалары табиғи жағдайы өмір сүруге қолайлы, кен байлықтары мол жерлерді қоныстанғандығын көруге болады. Қазақтың тұңғыш ғалымы Ш.Уәлиханов та Орталық Қазақстандағы қола дәуірі ескерткіштерін сипаттап кетті.

1862 жылы В.В. Радлов қола дәуірі ескерткіштерін зерттеп, Аягөзге жақын маңнан Қарқаралы округынан, Семей төңірегінен бірнеше қола дәуірі нысандарында қазба жұмыстарын жүргізді. Табиғи жағдайларға, археологиялық артефактіге қарап ол көршілес өңірлерменбірге қазақ сахарасы да мыс, қалайы, алтын өндірген аймақтарға кірді деп есептейді. Алғашқылардың бірі болып өз заманында бұл ғалым Оңтүстік Сібір мен Қазақстанның солтүстік – шығыс аудандар мәдениетінің тарихын мыс немесе қола, ежелгі темір және жаңа темір, ерте орта ғасырлар секілді кезеңдерге бөлді [2].

Сонымен қатар М.Копалов Орталық Қазақстан ескерткіштерін алты топқа бөлді — жай мола, қабырғасынан қаланған тастар (андроновтық қоршаулар), қисық сызықтылар (көне бөген қалдықтары), төбелер (обалар), кен орындары мен бекіністер еді [3].

XX ғасырдың басында Ф.Н. Педащенко, А.Н., Б.Н. Белослюдов секілді зерттеушілер Шығыс Қазақстанның андронов мәдени – тарихи қауымдастығына жататын ескерткіштерді тауып зерттеді [4].

Шығыс Қазақстанның көне тарихи, ең үлкен ескерткіштерінің бірі болып саналатын Зевакинск, Измайловск, Қайыңды, Орлов, Қойтас т.б қорғандарын көптеген ғалымдар зерттеп, сол дәуірдегі қауымның жерлеу рәсімін, өмір сүру жағдайын анықтаған. Қола дәуіріндегі Қазақстан үшін ең бір маңызды, құндылығы жоғары, ежелгі андронов мәдениетінің тарихта алатын орны ерекше (б.з.б XVII—VIII ғғ.). Олар біздің заманымызға дейін үйінділер, қорғандар, елді мекендер түрінде сақталып қалған. Тайпалық қауым жер игеруге, егін егугеқолайлы өзен – көл жағалауларын мекен еткен. Бұл уақыттағы жерлеу рәсімінің өзіндік ерекшелігі бар, бір немесе бірнеше ондаған мәйітті – таспен шеңберлі немесе тікбұрышты пішінді түрде қалаған.

Мәйіттің басын батысқа, оңтүстік – батысқа қаратып сол жақ қырымен қойып жерлеген. Бір – біріне бетпе – бет қаратылып, қырынан жатқызылған жұптық жерлеу де жиі кездеседі. Молада бірнеше ритуалды қыш құмыралар, жанында мыстан жасалған моншақтар немесе қола пышақ сияқты заттар бірге жерленген. Осы мәдениетке тән балшықтан жасалған үшбұрышты, шеңбер, ромб тәрізді күрделі орнаментпен жабылған құмыра да сол дәуірдің ерекшелігін көрсетеді. Барлық материалдардың жиынтығы Қазақстандағы қола дәуіріндегі андронов тайпаларының шаруашылық – мәдениеті екенін дәлелдейді [5].

Дегенмен бұл дәуірдің материалдары ұзақ уақыт бойына хронологиялық дифференция жасалмаған. Тек қана 1948 жылы Сальников К.В. кермакикалық бұйымдар мен жерлеу рәсіміне толық қанды анализ жасау барысында Орал жағалауының қола дәуіріндегі ескерткіштеріне классификация жасады. Кейіннен ол өзінің Оңтүстік Оралдың ежелгі тарихы туралы монографиясында андронов мәдениетін бір – бірін алма кезек алмастыратын үш этапқа: федоров(б.з.д. XVIII—XVI ғғ.), алакөл (б.з.д. XV—XII ғғ) және замараев (б.з.д XII—VIII ғғ).

Кейіннен Акишев К.А 1953 жылы осы дәуірдегі Орталық Қазақстандағы андронов мәдениетін жіктеді, бірақ замараев кезеңін дәндібаймен алмастырды. Оразбаев А.М. 1958 жылы Сальников К.В. классификациясын Қазақстанның солтүстік аудандарындағы ескерткіштерге таратты.

Ә.Х.Марғұлан мен К.А.Акишев Орталық Қазақстанның қола дәуірі ескерткіштерін өзіндік екі археологиялық мәдениетке: андронов және беғазы – дәндібай деп бөліп қарастырады. Өз

кезегінде андронов мәдениеті екі кезеңге бөлінеді: нұра деп аталатын – ерте андронов және атасу – кейінгі андронов мәдениеті. Ғалымдардың пікірінше нұра мен атасу кезеңі синхронды және жалпы сипаттамасы бойынша Орал жағалауындағы федоров пен алакөл кезеңіне сәйкес келеді, ал беғазы – дәндібай мәдениеті – Минусинск ойпатындағы қарасу мәдениетіне ұқсас болып келеді.

Осылайша қола дәуірінің барлық ескерткіштері тек хронологиялық кезең бойынша ғана емес сонымен қатар таралу аймағына байланысты этнографиялық ерекшеліктерімен ажыратылады [6].

Көп жылдық зерттеулер негізінде Орталық Қазақстандағы қола мәдениетінің бірнеше мыңжылдықтар барысында дамығандығын және әр кезеңдегі өзгерістерден өткендігін байқаймыз. Қола мәдениеті кезеңдерінің бірізділігі бір – бірінен ғимараттары, жерлеу салты мен мүкәммалы бойынша ерекшеленетін ескерткіштерден анық көрінеді. Әр кезеңнің басында өткен дәуірдің кейбір бітістері сақталып отрған. Кең дала кеңістігімен бөлінген облыстардан табылған тұрмыстық құралдардың, керамиканың және басқа да еңбек құралдарының ұқсастығы ежелгі тайпалардың арасында болған мәдени және экономикалық байланысын дәлелдейді.

Орталық Қазақстандағы кейінгі қола дәуірінің мәдениет ескерткіштері Енисейдегі қарасу мәдениеті ескерткіштерінен анық бітістермен ерекшеленеді.

Қарастырған кезеңдегі ізденістердің өзіндік ерекшеліктері бар. Қола дәуіріне жататын археологиялық нысандардың басқа дәуірлермен мерзімделіп отырған кездері жиі ұшырасады [7].

Андронов мәдениеті тұрғындары өздерінің жерлеу әдет – ғұрпы ерекшеліктерімен этнографиялық тұрғыдан көршілес тайпалардан өзіндік айырмашылықтары болды. Археологиялық қазба жұмыстарын жүргізу барысында обалар мен қабырлардың ерекшеліктерін байқауға болады. Олар зиратты пішіні әр түрлі тас қоршаулар түрінде тұрғызған, олар тік бұрышталып, дөңгелектей, сопақталып қоршалған, кейбір өңірінде бұлардың орнына обалар үйілді. Өлген тайпалас адамды өртеу рәсімі де орын алған, сонымен қатаререкше әдіспен бүйірінен жатқызып, қол – аяғын бүктеп, тас тақталардан жасалған «жәшікке» немесе қазылған төрт бұрышты шұңқырға салып жерлеген. Бұл андронов қоғамының біртекті болмағандығын көрсетеді. Байлар, текті адамдар өлгенде олар ерекше құлпытас орнатылған мазарларға жерленді. Жауынгерлер, патшалар абыздар тәрізді әлеуметтік жік болған.

Қола дәуіріндегі тұрғындардың палеоантропологиялық көрсеткіштері территорияның нәсілдік және этногенетикалық үрдісін көрсетеді. Аталмыш дәуірдің қоғамдық құрылымын палеоантропологиялық материалдардан краниология сериясын құрастыру арқылы анықтауға болады. Палеоантропологиялық материалдардың арасынан краниология сериясын бөліп алу барысында, әрбір сүйекті тазалап, бүлінген сүйектерді қалпына келтіріп, барлық анатомо – морфологиялық анықтамаларды кешенді және салыстырмалы зерттей отырып, тұрғындардың нәсілдік және этногенетикалық үрдісінің қалыптасуы айқындалады [8].

Шығыс Қазақстанның көне тұрғындарына этногенетикалық тұрғыда краниологиялық салыстырмалы талдау жасау барысында, қазақ халқының ата – тегі және этногенетикалық байланыстары сипатталады. Көне тұрғындар мен қазіргі заманғы қазақ халқына салыстыра отырып, олардың дәуірлік этногенетикалық сабақтастығы ұштасып жатқандығын көрсетеді.

Шығыс Қазақстан облысындағы Шілікті алқабындағы Бәйгетөбе қорғанында сақ «алтын адам» табылғаны белгілі. Жерлеу рәсімінің ерекшеліне орай, яғни мәйіттің қасына мықты, ауыр, қымбат–бағалы тастармен көмкерілген қару–жарақтардың бірге жерленуінен ер адамның сүйегі екендігін аңғаруға болады. Мәйіттің бас сүйегі, астыңғы жағы және тістері жақсы сақталған. Шүйденің жоғарғы жағы зақымдалған және үстіңгі жақтан екі азу тісінің бірінші және үшінші жұбы, оң жақ екінші күрек тісі жақсы сақталған. Қаңқаның өзіндік ерекшелігі мен антропологиялық сипаттамасын қарастыратын болсақ, бас қаңқасы биік, салыстырмалы ұзын, қысыңқы, бас қаңқа көрсеткіші бойынша долихокранды, маңдайы кең, шығыңқы, орташа

көлбеген, дөңес, қастың жоғарғы жағы доғалары дамыған, сондықтан бас пішіні жоғарыдан қарағанда овоидты болып келген, шүйде бөлімі шамалы шығыңқы[9].

Басқа да морфологиялық ерекшеліктеріне және осы айғақтарға сүйене отырып, қорғаннан табылған қаңқаның жас ер адамға тән екендігін көрсетеді.

Шілікті “ алтын адам” бас қаңқасының краниологиялық сипаттамасы мен морфологиялық басқа да белгілерін анықтау барысында, ерте темір дәуіріндегі тайпалардың ортасында кең таралған, сонымен қатар монголоидты элементтер аздап байқалатын антропологиялық түр шеңберіндегі протоевропеоидты расаға жатады [10].

Бәйгетөбе қорғанындағы қарастырылған жеке тұлғаның расалық белгілері антропологиялық типтің монголоидтық белгілермен жаңа араласып келе жатқан европеоидтық расаға қарайтынын көрсетті.

Андронов мәдениетінен – кейінгі қола дәуіріне ауысу кезеңдегі ескерткіштердің өзіндік ерекшеліктері болды (б.з.д. XII – XI ғғ).

Айыршақ моласында қола мәдениетінің ескерткіштері – Атасу және беғазы – дәндібай мәдениетінің алдында болған ауыспалы екі кезеңмен көрсетілген. Обаның ішінде 0,8 м тереңдікте солтүстік – шығыс бағытында әйел адамның қаңқасы жақсы сақталған. Ол тізесі бүгіліп, буындары жамбасына салынып, шалқасынан жерленген. В.В. Гинзбургтың краниологиялық анықтамасы бойынша қаңқа егде әйелдің қаңқасына ұқсайды. Оны бірге жерленген заттар дәлелдейді.

Оба – қорымның солтүстік – батыстағы топшасының биіктігі – 0,65 м, төбесінде саяз шұңғыма бар. Жерлеу ғимараттары ерекше орнатылған. Бірінің үстіне бірі орналасқан екі жәшік екі метрлік тереңдіктен табылды. Трапеция түріндегі төменгі бөлігі жағымен батысқа қараған. Адамның қаңқасы 0,7 м тереңдікте орналасқан. Арқасымен, қол – аяғы созылып, басы оңтүстік – батысқа қарап жерленген. Қаңқаның жанында сиыр сүйектері, аттың тістері мен жауырыны, биконикалық пішінді қола моншақтары болды.

Оба – қорымның оңтүстік бөлігінде биіктігі бір метрге жететін жер үймесін көрсетеді. Оңтүстік – шығыс қорымның жәшігі 0,9 м тереңдіктен табылды. Оның түбінде адамның мыжылған бассүйегі мен дене сүйектері, керамика сынықтары, қола негізінде өрнектелген алтын түйреуіш ретсіз орналасқан. Солтүстік – шығыс қорымның жәшігі 0,8 м тереңдіктен табылды. Бұл жерден өртенген адам сүйектерінің қою – күлгін түсті органикалық туындаған затпен бірге жатуы таңқаларлық көрініс. Дақты тазартқаннан кейін жәшіктің түбінде мата іздері, майлы дақтың іздері байқалды. Марқұмды кремациялау жәшіктің ішінде жүргізілген болуы мүмкін.

Орталық Қазақстан бойынша қола негізінде жасалған бұймдар ауыспалы кезең мәдениетіне тән. Қола дуірінің ескерткіштеріне тән. Айшырақ обасында анықталған заттар андронов ескерткіштерінде кездеспейді. Олар ауыспалы кезеңде пайда болған және беғазы – дәндібай ескерткіштеріне тән.

Егізек қорымы екі топшадан тұрады, ғимарат құрылым, жерлеу салты, мәдени заттары бойынша бір типті. Жерлеу ғимараттары құрылысында бітістері сақталған. Бірақ осы тұрақты дәстүрден андроновқа тән емес жаңа элементтер көрінеді. Кешен қола дәуіріндегі әр кезеңнің ескерткіштерінен тұрады. Оның негізгі бөлігін Атасу кезеңінің қорымы құрайды[11].

Ауыспалы кезең ескерткіштері шетте орналасқан және андроновтықтан ірі көлемімен ерекшеленеді. Ауыспалы кезеңдегі жерлеу ғимараттарының өзіне тән пішіні – оба–қорымдар болып тбылады. Олар қырымен қазылып көмілген айналым қорымдары бар үлкен үймелі төбелерді құрайды.

Осындай қорымдардың бірінде шығыс бағытта жәшіктерді бойлай адам қаңқалары болды, оған қарап жерлеу салты туралы айту қиын. Адам отырғызып жерленуі мүмкін. Сүйектерді жинау барысында,адамның мықын сүйегінен (os ilium)пішін білік тәрізді жебенің үшкір қола ұшы шығып тұрды. Жебенің қатты соққысынан мықын және маңдай сүйегінің қосылған жерінен үңірейген жарық (eminetia iliopectipca) пайда болған. Жерлеу салтында, мола құрылымдарын

орнатуда, керамиканың пішіні мен өрнегіндегі өзгерістер анық байқалады. Осы топтың ескерткіштерінде жерлеу рәсімі үш түрде көрсетілген: бүгілген, тізесін біраз көтерген, отырғызылған күйде. Сондай – ақ жұптық жерлеу орындары үлкен патриархалды отбасынан жеке ұя болып бөлінгенін көрсетеді [12].

Қола дәуіріндегі европеоидты расаға Орталық Азиядағы шығыс елдері территориясынан монголоидтық элементтердің инфильтрацияның басталғаны, сол кездің өзінде шекаралық қарым – қатынастың болғандығын білдіреді.

Қазақтың кең байтақ жеріндегі метисация үрдісінің негізінде біртіндеп трансформациялану арқылы Еуразияның дала зонасында да тайпалардың расалық жиынтығы алмасып отырды.

Еуразияның расалық тип қатарында қазақ халқының папуляциясы өзіндік анық бейненленген антропологиялық белгілерімен анықталады. Антропологиялық классификация бойынша қазақ халқы автохтонды тураноидты расаға жатады.

Әдебиеттер

1 Сборник исторического общества. Т.XI, СПб., 1873. – С. 372.

2 Радлов В.В. Сибирские древности, Т. I. СПб., 1888. С.10.

3 Копалов М. Памятники старины киргизской степи /Записки Уральского общ. Любит. Естествозн. Екатеринбург, 1891 – 92. Т.XIII. вып. 1.– С. 19 – 22.

4 Грязнов М.П. Казахстанский очаг бронзовой культуры / Сб. Ст. Антропол. Отряда Казахстанской экспед. Академии наук СССР. Л., 1930, вып. 15. – С.149 – 162.

5 Маргулан А.Х., Акишев К.А., Кадырбаев М.К., Оразбаев А.М. Древняя культура Центрального Казахстана. Алма – Ата, 1966. Гл. I, II, V.

6 Кадырбаев М.К. Могильник СангруII. // В кн.: Новые материалы по археологии и этнографии Казахстана. // Труды ИИЭА. Т. 12. Алма – Ата, 1961. – С. 52.

7 Черников С.С. Восточный Казахстан в эпоху бронзы. // МИА. М. – Л., 1960. № 88. – С. 237.

8Алексеев В.П., Дебец Г.Ф. Краниометрия. Методика антропологических исследований. – М., 1964.

9Гинзбург В.В. Материалы к антропологии древнего населения Юго–Восточного Казахстана. Труды Ин–та истории, археологии и этнографии АН КазССР, 1959. – Т.7.

10Исмагулов О. Население Казахстана от эпохи бронзы до современности (палеоантропологическое исследование). – Алма–Ата, 1970.

11Гинзбург В.В. К антропологии ранних кочевников Восточного Казахстана // Антропологический сборник III. Труды Ин–та этнографии АН СССР. – М., 1961. – Т. 71.

12 Маргулан А.Х., Акишев К.А., Кадырбаев М.К:, Оразбаев А.М. Указ соч. – С. 217. Памятники Карасуского этапа в Центральном Казахстане. 1966.

References

1 Sbornik istorycheskogo obchestva . T. XI, SPb., 1873. – S. 372.

2 Radlov V.V. Sibirskie drevnosrti, T.I. SPb., 1888. – S. 10.

3 Kopalov M. Pamiatniki starini kirgizskoi stepi / Zapiski Uralskogoobsh. Lubit. Estestvozn. Ekaterinburg, 1891 – 92. T. XIII. Vip. 1. – S. 19 – 22.

4 Griaznov M.P. Kazakhstanskioshakbronzovoikulturu / Sb. St. Antropol. OtridaKazakhstanskoieksped. Akademiinauk SSSR. L., 1930, vip. 15 – S. 149 – 162.

5 Margulan A.X., Akishev K.A., Kadurbaev M.K., Orazbaev A.M. DrevnaiakulturaSenrtralnogoKazakhstana. Alma – Ata, 1966. Gl. I, II, V.

6 Kadurbaev M.K. Mogilnik Sangru II. // Vkn.:Novuematerialupoarheologii I etnografiiKazakhstana. // trudu IIAEA. T. 12. Alma – Ata, 1961. – S. 52.

7 Shernikov S.S. VostoshnuiKazakhstanvepoxubronzu. // MIA. M. – L., 1960. № 88. – S. 237.

8 Alekseev V.P., Debec G.F. Kraniometria. Metodika antropologisheskix issledovanii. – M., 1964.

9 Ginzburg V.V. K antropologii rannix koshevnikov Vostoshnogo Kazakhstana // Antropologisheskii sbornik III. Trudu In – ta etnografii AN SSSR. – M., 1961. – T. 71.

10 Ismagulov O. Naselenie Kazakhstana ot epoxy bronzu do sovremennosty (paleoantropologishekoeissledovanie). – Alma – Ata, 1970.

11 Ginsburg V.V. K antropologii rannix koshevnikov Vostoshnogo Kazakhstana // Antropologisheckii sbornik III. Trudu In – ta etnografii AN SSSR. – M., 1961. – T. 71.

12 Margulan A.X., Akishev K.A., Kadurbaev M.K., Orazbaev A.M. Ukazsosh. – S. 217. Pamiatniki Karasuskogo etapa v Sentralnom Kazakhstane. 1966.

МАЗМҰНЫ

Ақынова А.П.
ВИЗАНТИЯ ИМПЕРИЯСЫ ЖӘНЕ ҒҰНДАР (IV-V ҒҒ).....8
Алмагамбетова А.М.
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫ ШЕТЕЛДІК ЗЕРТТЕУЛЕРДЕ.....13
Амиров Е.Ш.
ЖЕТІСУДЫҢ САҚ-ҮЙСІН КЕЗІНДЕГІ ХАЛЫҒЫНЫҢ ӘСКЕРИ ІС ЖӘНЕ ШАРУАШЫЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІГІ ТУРАЛЫ (ҚАРАТУМА ҚОРЫМЫНЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫ БОЙЫНША).....20
Атығаев Н.А.
Б.Г. АЯҒАННЫҢ «РАССВЕТЫ И СУМЕРКИ КАЗАХСКОЙ СТЕПИ» КІТАБЫ ТУРАЛЫ.....27
Атығаев Н.А.
ТАҒЫ ДА Б.Ғ. АЯҒАН КІТАБЫ ТУРАЛЫ.....40
Ахмади Л.
ЮНЕСКО АУҒАНЫСТАНДАҒЫ ӘЛЕМДІК МҰРАЛАРЫН САҚТАУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....48
Ашимбаева Ф.Е.
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҚОЛА ДӘУІРІ ЕСКЕРТКІШТЕРІ МЕН БАЙЫРҒЫ КӨШПЕНДІЛЕРДІҢ АРАСЫНДАҒЫ САБАҚТАСТЫҚ.....55
Бисембаева Л.А.
ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК ЖАҒДАЙ, ОНЫҢ ТҰРҒЫНДАРДЫҢ КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРІНЕ ӘСЕРІ: ДЕНСАУЛЫҒЫ, ЕМДЕУ ШАРАЛАРЫ (1867-1917ЖЖ). (ВЕРНЫЙ УЕЗІ БОЙЫНША).....60
Досекеева К.А., Ахатаева К.Б.
АЛАШ ЗИЯЛЫЛАРЫНЫҢ КӨП САЛАЛЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ БІР ҚЫРЫ.....66
Есжанова Н.
ҚАЗАҚСТАН ЭЛЕКТРОНДЫ ҮКІМЕТ: ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛУЫ ЖӘНЕ ДАМУ БОЛАШАҒЫ.....72
Жандарбек З.
ҚАЗАҚ ШЕЖІРЕЛЕРІНІҢ ПАЙДА БОЛУ ЖӘНЕ ҚАЛЫПТАСУ КЕЗЕҢДЕРІ.....78
Жетпісбай Н.Ы.
АБАТ БАЙТАҚ КЕШЕНІНДЕ ЖЕРЛЕНГЕН АДАМДАРДЫ АНЫҚТАУ ТУРАЛЫ.....105
Игиликова С.И.
СҮЙІНБАЙ БИ.....115
Искакова Ғ.З., Байдавлетова М.Д., Өскенбай М.Ә.
ТҮРКІ ҚАҒАНАТТАРЫНДА ҚАЛЫПТАСҚАН ГЕОГРАФИЯЛЫҚ КЕҢІСТІК ТУРАЛЫ ТҮСІНІК.....119
Касабулатова Г.М.
XIX ҒАСЫРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ГЕОГРАФИЯЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ. ТАРИХИ ДЕРЕКТЕРДІҢ БОЙЫНША.....129
Касабулатова Г.М.
РАФАЭЛЬ ПАМПЕЛЛИДІҢ «ТҮРКІСТАНҒА САЯХАТ» ЕҢБЕГІНЕ ҚЫСҚАША ШОЛУ.....134
Ксенжик Г.Н.
Ш.Ш. УӘЛИХАНОВ – ОТАНДЫҚ КАРТОГРАФИЯ НЕГІЗІН САЛУШЫ.....138
Қозғамбаева Г.Б.
ҚАЗАҚТЫҢ ДӘСТҮРЛІ ҚАРУ– ЖАРАҚТАРЫ.....146
Құлсариева С.П., Нұрасылова А.
БОЛГАРИЯДАҒЫ ТҮРІК ДИАСПОРАСЫ: ЗЕРТТЕУГЕ ТАЛДАМАЛЫҚ ШОЛУ.....152
Құрманбаева Г.Қ.
МӘШһҮР ЖҮСІП КӨПЕЙҰЛЫ ҚОЛЖАЗБАЛАРЫНДАҒЫ ҚАЖЫЛЫҚ МӘСЕЛЕСІ.....159
Мейрманова Г.А.
ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫҢ ТАМАҚТАНУ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ СҮТТЕН ЖАСАЛҒАН ТАҒАМДАРҒА СИПАТТАМА (САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ).....165
Мейрманова Г.А.
ФАЛЕРИСТИКА ҒЫЛЫМЫ ТУРАЛЫ.....171
Мұқатаева Л.К., Сұлтанғазы Г.Ж., Нұрбаев Ж.Е.
ОРЫС-АҒЫЛШЫН БАСЕКЕЛЕСТІГІ КОНТЕКСТІНДЕГІ ҚАЗАҚСТАН (XVIII-XIXғғ.).....178
Нұғыманов С.
1921-1922 ЖЫЛДАРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АШТЫҚ ЖӘНЕ ҰЛТ ЗИЯЛЫЛАРЫ.....187

Нұртазина М.
ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖҮЙЕСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ АЛҒЫ ШАРТТАРЫ МЕН КЕЗЕҢДЕРІН ТАЛДАУ.....192
Омарова У.А.
ЧАМДАРДЫҢ ДІНШІЛДІГІ ЭТНОСЫН САҚТАУ ҚҰРАЛЫ.....200
Өтепова Г.Е.
1916 ЖЫЛҒЫ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ОҚИҒАЛАР ТУРАЛЫ ЖАҢА МҰРАҒАТТЫҚ МАТЕРИАЛДАР.....209
Өтепова Г.
РЕСЕЙ ИМПЕРИЯСЫНЫҢ ЗАҢНАМАЛЫҚ АКТІЛЕРІ БОЙЫНША ҚАЗАҚСТАН ТЕРРИТОРИЯСЫНДАҒЫ СОТ ЖҮЙЕСІНІҢ ӨЗГЕРІСТЕРІ ЖӨНІНДЕГІ МӘСЕЛЕЛЕР.....215
Тасилова Н.А., Тойшубекова Ж.К.
«ҚЫРҒЫЗДАРДЫҢ (ҚАЗАҚТАРДЫҢ) ЖЕР ПАЙДАЛАНУ МАТЕРИАЛДАРЫ...» - ҚАЗАҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ТАРИХЫНЫҢ ДЕРЕК КӨЗІ.....224
Тұрлыбек А.Е., Жұматаева Д.Н.
ӘНУАР ПАШАНЫҢ ЭММИГРАЦИЯ ЖӘНЕ БОЛШЕВИКТЕРМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ.....231
Үкібаева Л.Қ.
ҚАЗАҚСТАН БАСПАСӨЗІ ЖӘНЕ ҰЛТТЫҚ ТАРИХТАҒЫ АҚТАҢДАҚТАР.....242
Хайрулдаева А.М.
ЗАР ЗАМАН АҚЫНДАРЫ ШЫҒАРМАЛАРЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ОРТАЗИЯЛЫҚ ЕЛДЕРМЕН ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРЫ.....247

СОДЕРЖАНИЕ

Акынова А.П.
ВИЗАНТИЙСКАЯ ИМПЕРИЯ И ГУННЫ (IV-V ВЕК).....8
Алмагамбетова А.М.
ЗАРУБЕЖНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ О ТЮРКСКИХ НАРОДАХ КАЗАХСТАНА.....13
Амиров Е.Ш.
О ВОЕННОМ ДЕЛЕ И ХОЗЯЙСТВЕННОЙ СПЕЦИФИКЕ НАСЕЛЕНИЯ ЖЕТЫСУ В САКО-УСУНЬСКИЙ ПЕРИОД (ПО МАТЕРИАЛАМ МОГИЛЬНИКА КАРАТУМА).....20
Атыгаев Н.А.
О КНИГЕ Б.Г. АЯГАНА «РАССВЕТЫ И СУМЕРКИ КАЗАХСКОЙ СТЕПИ».....27
Атыгаев Н.А.
ЕЩЕ РАЗ О КНИГЕ Б.Ғ. АЯҒАНА.....40
Ахмади Лаик
ПРОБЛЕМЫ СОХРАНЕНИЕ ВСЕМИРНОГО НАСЛЕДИЯ ЮНЕСКО В АФГАНИСТАНЕ.....48
Ашимбаева Ф.Е.
ПРЕЕМСТВЕННОСТИ МЕЖДУ АНТИЧНЫХ КОЧЕВНИКОВ И ПАМЯТНИКОВ В ЭПОХУ БРОНЗЫ В КАЗАХСТАНЕ.....55
Бисембаева Л.А.
СОЦИАЛЬНОЕ ПОЛОЖЕНИЕ В СЕМИРЕЧЕНСКОЙ ОБЛАСТИ, ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ПОВСЕДНЕВНУЮ ЖИЗНЬ НАСЕЛЕНИЯ: ЗДОРОВЬЯ, ПУТИ ЛЕЧЕНИЯ (1867-1917). (ПО ВЕРНЕНСКОМУ УЕЗДУ).....60
Досекеева К.А., Ахатаева К.Б.
ОДНО ИЗ НАПРАВЛЕНИИ МНОГОПРОФИЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АЛАШСКОЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИИ.....66
Есжанова Н.
ЭЛЕКТРОННОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО В КАЗАХСТАНЕ: РЕАЛИЗАЦИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....72
Жандарбек З.
ИСТОРИЯ ВОЗНИКНОВЕНИЯ И ФОРМИРОВАНИЕ КАЗАХСКОЙ ГЕНЕАЛОГИИ.....78
Жетписбай Н.Ы.
К ВОПРОСУ ОБ ИДЕНТИФИКАЦИИ ПОГРЕБЕННЫХ В КОМПЛЕКСЕ АБАТ БАЙТАК.....105
Игиликова С.И.
СУЮНБАЙ БИ.....115
Искакова Г.З., Байдавлетова М.Д., Оскенбай М.А.
ПРЕДСТАВЛЕНИЕ О ГЕОГРАФИЧЕСКОЙ СРЕДЕ В ТЮРКСКОМ КАГАНАТЕ.....119
Касабулатова Г.М.
ГЕОГРАФО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ КАЗАХСТАНА В XIX В. ПО ИСТОРИЧЕСКИМ ИСТОЧНИКАМ.....129
Касабулатова Г.М.
КРАТКИЙ ОБЗОР КНИГИ РАФАЭЛЯ ПАМПЕЛЛИЯ «ПУТЕШЕСТВИЕ ПО ТУРКЕСТАНУ».....134
Ксенжик Г.Н.
Ч.Ч. ВАЛИХАНОВ – ОСНОВОПОЛОЖНИК ОТЕЧЕСТВЕННОЙ КАРТОГРАФИИ.....138
Козгамбаева Г.Б.
ТРАДИЦИОННОЕ ОРУЖИЕ КАЗАХОВ.....146
Кульсариева С.П., Нурасилова А.
ТУРЕЦКАЯ ДИАСПОРА БОЛГАРИИ: АНАЛИТИЧЕСКИЙ ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ.....152
Курманбаева Г.К.
В ЗНАМЕНИТЫХ РУКОПИСЯХ ИОСИФА ПРОБЛЕМА ПАЛОМНИЧЕСТВА.....159
Мейрманова Г.А.
ТРАДИЦИОННОЕ ПИТАНИЕ У КАЗАХОВ И ОСОБЕННОСТИ МОЛОЧНЫХ ИЗДЕЛИИ (СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ).....165
Мейрманова Г.А.
О НАУКЕ ФАЛЕРИСТИКЕ.....171
Мукатаева Л.К., Султангазы Г.Ж., Нурбаев Ж.Е.
КАЗАХСТАН В КОНТЕКСТЕ РУССКО-АНГЛИЙСКОГО СОПЕРНИЧЕСТВА (XVIII-XIXВВ.).....178
Нугыманов С.
ГОЛОД В КАЗАХСТАНЕ 1921-1922 ГГ. И НАЦИОНАЛЬНАЯ ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯ.....187

Нуртазина М.
АНАЛИЗ ПРЕДПОСЫЛОК И ЭТАПОВ СТАНОВЛЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИННОВАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ КАЗАХСТАНА 192
Омарова У.А.
РЕЛИГИОЗНАЯ ИДЕНТИЧНОСТЬ ЧАМОВ КАК ИНСТРУМЕНТ СОХРАНЕНИЯ ЭТНИЧНОСТИ.....200
Отепова Г.Е.
НОВЫЕ АРХИВНЫЕ МАТЕРИАЛЫ О СОБЫТИЯХ 1916 ГОДА В КАЗАХСТАНЕ.....209
Отепова Г.Е.
ВОПРОСЫ ИЗМЕНЕНИЯ СУДЕБНОЙ СИСТЕМЫ НА ТЕРРИТОРИИ КАЗАХСТАНА В ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫХ АКТАХ РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ.....215
Тасилова Н.А., Тойшубекова Ж.К.
«МАТЕРИАЛЫ ПО КИРГИЗСКОМУ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЮ...» КАК ИСТОЧНИК ПО ИСТОРИИ КАЗАХСКИХ ХОЗЯЙСТВ.....224
Тұрлыбек А., Жұматаева Д.Н.
Эммиграция ЭНВЕРА-ПАШИ И ЕГО ОТНОШЕНИЯ С БОЛЬШИВИКАМИ.....231
Укибаева Л.К.
ПРЕССА КАЗАХСТАНА И БЕЛЫЕ ПЯТНА НАЦИОНАЛЬНОЙ ИСТОРИИ.....242
Хайрулдаева А.М.
ОТНОШЕНИЯ КАЗАХСТАНА СО СТРАНАМИ ОРФОЗИИ В ТВОРЧЕСТВЕ ЗАР-ЗАМАНСКИХ ПОЭТОВ.....247

CONTENTS

Akynova A.P.
BYZANTINE EMPIRE AND HUNTS (IV-V CENTURY).....8
Almagambetova A.M.
FOREIGN STUDIES ABOUT TURKIC PEOPLES OF KAZAKHSTAN.....13
Amirov E.Sh.
ABOUT MILITARY SCIENCE AND ECONOMIC SPECIFICS OF THE POPULATION OF ZHETYSU DURING THE SAKA-WUSUN PERIOD (ON MATERIALS OF A BURIAL GROUND OF KARATUMA).....20
Atygaev N.A.
ABOUT THE BOOK OF B.G. AYAGAN "DUNRISES AND DUSK OF THE KAZAKH STEPPE".....27
Atygaev N.A.
ONCE AGAIN ABOUT THE BOOK B.G. AYAGANA.....40
Ahmadi L.
PROBLEMS OF CONSERVATION OF WORLD HERITAGE IN AFGHANISTAN UNESCO.....48
Ashymbaeva F.E.
CONTINUITY BETWEEN ANTIQUE NOMADS AND MONUMENTS DURING A BRONZE ERA IN KAZAKHSTAN.....55
Bissembayeva L.
THE SOCIAL SITUATION IN THE REGION SEMIRECHYE, ITS IMPACT ON THE DAILY LIFE OF THE POPULATION: HEALTH, THE WAY OF TREATMENT (1867-1917). (ON THE VERNY UYEZD).....60
Dosekeeva K.A., Ahataeva K.B.
ONE OF DIRECTION OF MULTI-FIELD ACTIVITY OF ALASH INTELLIGENTSIA.....66
Yeszhanova N.
E-GOVERNMENT IN KAZAKHSTAN: REALIZATION AND PROSPECTS.....72
Zhandarbek Z.
THE HISTORY OF ORIGIN AND FORMATION OF THE KAZAKH GENEALOGY.....78
Zhetpisbay N.Y.
ON THE IDENTIFICATION OF PERSONS BURIED IN THE ABAT BAYTAK COMPLEX.....105
Igilikova S.I.
SUYINBAY BI.....115
Iskakova G.Z., Baydavletova M.D., Oskenbay M.A.
THE IDEA OF THE GEOGRAPHICAL ENVIRONMENT IN THE TURKIC KHAGANATE.....119
Kasabulatova G. M.
GEOGRAPHICAL AND ECONOMIC POSITION OF KAZAKHSTAN IN THE XIX CENTURY. ACCORDING TO HISTORICAL SOURCES.....129
Kasabulatova G.M.
BRIEF REVIEW OF BOOK RAPHAEL PAMPELLIY «JOURNEY ACROSS TURKESTAN».....134
Ksenzhik G.N.
Ch.Ch. VALIKHANOV – THE FOUNDER OF DOMESTIC CARTOGRAPHY.....138
Kozgambaeva G.B.
TRADITIONAL WEAPON OF KAZAKHS.....146
Kulsariyeva S.P., Nurasilova A.
THE TURKISH DIASPORA IN BULGARIA: AN ANALYTICAL REVIEW OF RESEARCH.....152
Kurmanbayeva G.K.
THE ISSUE OF HAJJ IN THE WRITINGS OF MASHKHUR ZHUSSUP KOPEYULY.....159
Meirmanova G.A.
NUTRITION SYSTEM OF THE KAZAKH PEOPLE AND DESCRIPTION OF DAIRY FOODS (COMPARATIVE ANALYSIS).....165
Meirmanova G.A.
ON THE SCIENCE OF PHALERISTICS.....171
Mukataeva L.K., Sultangazy G.Zh., Nurbayev Zh. E.
KAZAKHSTAN IN THE CONTEXT OF RUSSIAN AND ENGLISH COMPETITION (XVIII-XIX).....178
Nugymanov S.
FAMINE IN KAZAKHSTAN OF 1921-1922 AND THE NATIONAL INTELLIGENTSIA.....187

Nurtazina M.
ANALYSIS OF PREREQUISITES AND STAGES FOR THE FORMATION OF THE NATIONAL INNOVATIVE SYSTEM OF KAZAKHSTAN.....192
Omarova U.A.
RELIGIOUS IDENTITY CHAM AS A TOOL FOR PRESERVATION OF ETHNICITY.....200
Otepova G.
NEW ARCHIVAL MATERIALS ABOUT THE EVENTS OF 1916 IN KAZAKHSTAN.....209
Otepova G.
THE ISSUES OF CHANGES IN THE JUDICIAL SYSTEM ON THE TERRITORY OF KAZAKHSTAN IN THE LEGISLATIVE ACTS OF THE RUSSIAN EMPIRE.....215
Tasylova N., Toyshubekova Zh.
«MATERIALS ON THE KYRGYZ (KAZAKH) LAND USE» AS THE SOURCE FOR HISTORY OF KAZAKH FARMS.....224
Turlybek A., Zhumatayeva D.
IMMIGRATION OF ENVER PASHA AND HIS RELATION WITH BOLSHEVIKS.....231
Ukibayeva L.K.
THE MEDIA OF KAZAKHSTAN AND WHITE SPOTS OF THE NATIONAL HISTORY.....242
Khairuldaeva A.M.
RELATIONS OF KAZAKHSTAN WITH ORTHOSIA COUNTRIES IN THE WORKS OF ZAR ZAMAN POETS.....247

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы 2016. 2(6)

Бас редактор:
Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген:
Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 30.06.2016.
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:
050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй
ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМКТел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru.
Журнал сайты: https://edu.e-history.kz

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй